

opusdei.org

Komentář k evangeliu: „Dobrý samaritán“

Evangelium 15. neděle v
mezidobí (cyklus C) a komentář
k evangeliu

12.07.2025

Evangelium (Lk 10,25-37)

Jeden znalec Zákona povstal, aby přivedl Ježíše do úzkých, a zeptal se ho: „Mistře, co mám dělat, abych dostal věčný život?“ (Ježíš) mu řekl: „Co je psáno v Zákoně? Jak tam čteš?“ On odpověděl: „Miluj Pána, svého

Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou silou i celou svou myslí, a svého bližního jako sám sebe.“ Řekl mu: „Správně jsi odpověděl. To dělej a budeš žít.“ Ale on se chtěl ospravedlnit, a proto se Ježíše zeptal: „A kdo je můj bližní?“ Ježíš se ujal slova a řekl: „Jeden člověk sestupoval z Jeruzaléma do Jericha a octl se mezi lupiči. Ti ho o všechno obrali, zbili, nechali napolo mrtvého a odešli. Náhodou šel tou cestou nějaký kněz; viděl ho, ale vyhnul se mu. Stejně i jeden levita přišel k tomu místu; viděl ho, ale vyhnul se mu. Také jeden Samaritán přišel na své cestě k němu, viděl ho a bylo mu ho líto. Přistoupil k němu, nalil mu do ran oleje a vína, obvázal je, vysadil ho na svého soumara, dopravil do hostince a staral se o něho. Druhého dne vytáhl dva denáry a dal je hostinskému se slovy: `Starej se o něho, a co vynaložíš navíc, já ti doplatím, až se budu vracet.' Co myslíš, kdo z těch tří se

zachoval jako bližní k tomu, který se octl mezi lupiči?“ On odpověděl: „Ten, kdo mu prokázal milosrdenství.“ A Ježíš mu řekl: „Jdi a stejně jednej i ty!“

Komentář

Dialog mezi Ježíšem a tímto znalcem Zákona dobře zapadá do typu dialogů, které byly běžné mezi učiteli Izraele. Ježíš neodpovídá přímo na otázku, kterou mu klade, ale ptá se ho, jakou odpověď by dal on sám na otázku, co je třeba udělat, aby člověk získal věčný život. Ten odpovídá velmi přesně, spojuje text z Deuteronomia o prvenství lásky k Bohu (srov. Dt 6,5) s jiným textem z Levitika o lásce k bližnímu (srov. Lv 19,18). Znal dokonale teoretickou odpověď na otázku, kterou Ježíšovi položil, ale jeho otázka nebyla marná. Často se stává, že nestačí znát nauku; potíže nastávají v okamžiku, kdy ji máme uvést do praxe. V tomto

případě nebylo jasné, koho je třeba považovat za „bližního“, a tedy za předmět lásky.

Ježíš mu na to odpovídá podobenstvím, v němž se mluví o knězi a levitovi, kteří obešli putujícího, kterému lupiči ukradli vše a zanechali ho těžce zraněného: „Také jeden Samaritán přišel na své cestě k němu, viděl ho a bylo mu ho líto“ (v. 33). Tento samaritán, dojatý, reaguje: „přistoupil k němu, nalil mu do ran oleje a vína, obvázal je, vysadil ho na svého soumara, dopravil do hostince a staral se o něho. Druhého dne vytáhl dva denáry a dal je hostinskému se slovy: `Starej se o něho, a co vynaložíš navíc, já ti doplatím, až se budu vracet' (v. 34-35)“.

Láska musí být viditelná, hmatatelná. Vyžaduje konkrétní činy, které pomáhají uspokojit konkrétní potřeby bližního. Proto po předložení

podobnosti se Ježíš ptá svého posluchače: Co myslíš, kdo z těch tří se zachoval jako bližní k tomu, který se octl mezi lupiči?“ On odpověděl: „Ten, kdo mu prokázal milosrdenství“ (v. 36-37).

Ježíšova otázka není „nevinná“. V jazyce Starého zákona „bližní“ (v hebrejštině „re‘a“) není jakýkoli člověk, ale ten, kdo patří do stejné vesnice. Kněz a levita k nim jistě patřili, ale nikdo z Ježíšových současníků by neřekl, že Samaritán je jeho „bližní“. Ježíš svého tazatele uvede do rozpaků, když se ho zeptá, „kdo z těch tří“ (kněz, levita nebo Samaritán) byl „bližním“ toho těžce zraněného muže. A zákoník, aby neřekl to, co se zdálo být zřejmé, ale co pro něj bylo nemyslitelné – „Samaritán“ –, použil slovní obrat: „Ten, kdo mu prokázal milosrdenství“.

„Aktualita podobenství je zcela zřejmá,“ komentuje Benedikt XVI. „[...] Nenacházíme i ve svém okolí ožebračeného, zbitého člověka? Oběti drog, obchodu s lidmi, sexuální turistiky, lidi se zničeným nitrem, kteří jsou uprostřed materiálního bohatství prázdní? To všechno se nás týká a volá na nás, abychom měli oči a srdce bližního a také odvahu k lásce k bližnímu“[1].

Ježíšovo podobenství je provokativní. Kdo byl ve skutečnosti tím, kdo „se nad ním slitoval“? Samaritán byl jistě skutečným bližním toho muže, ale byl jím také hostinský. Byl to on, kdo se po mnoho dní staral o jeho rány, až se uzdravily, kdo mu dal vše potřebné a připravoval mu chutná jídla, aby nabral síly. To vše bez sebestřednosti, v tichosti. Jak říká papež František: „Láska nikdy nemůže být abstraktním pojmem. Pro svou povahu je konkrétním

životem: úmysly, postoje a chování se ověřují v každodenních činech“ [2].

Francisco Varo

[1] Ratzinger Joseph – Benedikt XVI, Ježíš Nazaretský, Barrister&Principal, Brno 2007, s. 143.

[2] Papež František, Misericordiae vultus, č. 9.

Francisco Varo

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
komentar-k-evangeliu-dobry-samaritan/](https://opusdei.org/cs-cz/article/komentar-k-evangeliu-dobry-samaritan/)
(26.03.2026)